

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Obvodní soud pro Prahu 10**, se sídlem 28. pluku 1533/29B, Praha 10, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 5. 2015, č. j. 8 A 155/2014 - 28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 5. 9. 2014 se žalobce u Městského soudu v Praze domáhá ochrany proti nečinnosti Obvodního soudu pro Prahu 10, které se měl naposledy jmenovaný soud dopustit tím, že žalobci neposkytl požadované informace. Žalobce v řízení požádal o osvobození od soudního poplatku. K žádosti přiložil čestné prohlášení, podle kterého je svobodný, bydlí v „*nenájemním, nevlastnickém, nekolektivním, nebytovém obydlí*“, výše jeho příjmů činí „*přes tři tisíce korun měsíčně*“, je plně invalidní, výše jeho závazků činí „*desetitisíce*“, vlastní „*elektrický psací stroj, digitální televizor, jízdní kolo*“ a jeho běžné výdaje tvoří „*výživa, tisk, jízdné, papír, poštovné, DPH*.“ Žalobce soudu předložil také potvrzení Úřadu práce, Krajské pobočky v Pardubicích, Kontaktní pracoviště Polička, podle nějž pobírá dávku pomoci v hmotné nouzi, to je příspěvek na živobytí, a to ve výši 3.410 Kč. Usnesením ze dne 4. 12. 2014, č. j. 8 A 155/2014 - 10, soud žalobci přiznal částečné osvobození od soudního poplatku ve výši 1.700 Kč, zbyla mu tedy poplatková povinnost ve výši 300 Kč. Proti tomuto usnesení žalobce podal kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 9. 4. 2015, č. j. 9 As 6/2015 - 14.

Městský soud v Praze následně vyzval žalobce, aby ve stanovené lhůtě zaplatil soudní poplatek ve výši 300 Kč. Žalobce však soudu zaslal novou žádost o osvobození od soudních poplatků, ve které uvedl, že došlo k zásadní změně jeho poměrů. K této žádosti připojil nové čestné prohlášení. V něm uvedl, že nemá žádné příjmy, nepobírá příspěvek na živobytí a jeho majetek se rozrostl o jedno jízdní kolo; běžné výdaje oproti původnímu čestnému prohlášení neuvedl. Městský soud v Praze usnesením ze dne 28. 5. 2015, č. j. 8 A 155/2014 - 28, novou žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků zamítl. V odůvodnění usnesení soud uvedl, že žalobci vznikla poplatková povinnost již při podání žaloby, to je dne 18. 9. 2014, a k jejímu snížení na 300 Kč došlo až 11. 12. 2014. Z toho vyplývá, že žalobce měl dostatek času, aby si opatřil prostředky k zaplacení soudního poplatku ještě před případnou změnou svých poměrů. Soud podotkl, že žalobce tvrzenou změnu svých poměrů žádným způsobem nevysvětlil a nedoložil. Neuvedl tedy, za jakých okolností přišel o dávku pomoci v hmotné nouzi. Přitom právě tato skutečnost je podle soudu obzvláště významná vzhledem k tomu, že žalobce příspěvek na živobytí pobíral jako osoba zcela nemajetná, a lze se tudíž důvodně domnívat, že na ni měl i nadále nárok. Pokud by ovšem dávku úmyslně nepobíral, nemohlo by se jednat o skutečnost odůvodňující osvobození od soudních poplatků. Městský soud v Praze tedy uzavřel, že tvrzení žalobce nebylo možné v žádném případě považovat za dostačující doložení majetkových poměrů.

V kasační stížnosti proti tomuto usnesení žalobce (dále jen „stěžovatel“) namítl, že žádal Městský soud v Praze o osvobození od jediného soudního poplatku, nikoliv od všech soudních poplatků. Vyložil, že částečným osvobozením zákonodárce mínil osvobození toliko od některého ze soudních poplatků, nikoliv stanovení výše poplatku soudem. Usnesení Městského soudu v Praze je proto v rozporu se zákonem. Soud podle stěžovatele dospěl k závěru, že jeho majetkové poměry nedostačují k zaplacení soudního poplatku, přesto žádost o osvobození od soudního poplatku zamítl. Stěžovatel se ohradil proti tvrzení, že měl půl roku na splnění své poplatkové povinnosti. Uvedl, že usnesení soudu ze dne 4. 12. 2014, č. j. 8 A 155/2014 - 10, bylo napadeno kasační stížností a nebylo proto možné očekávat, že soudní poplatek zaplatí před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu. Po tomto rozhodnutí již měl k zaplacení pouze čtrnáct dní. Stěžovatel dále uvedl, že v řízení nebyl povinen prokazovat negativní skutečnosti, tedy, že nemá žádný zpeněžitelný majetek, žádné příjmy apod. Dále uvedl, že odnětí dávky pomoci v hmotné nouzi je pravomocným aktem, bez ohledu na podané odvolání.

Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku a povinném zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 5. 2015, č. j. 8 A 155/2014 - 28. Trvání na těchto požadavcích by totiž značilo jen řetězení téhož problému, jelikož předmětem přezkumu je usnesení o zamítnutí žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků ve zbývajícím rozsahu, v němž dosud osvobozen nebyl (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, a ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77, dostupné na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

pokračování

Stěžovatel ve své kasační stížnosti neoznačil žádné důvody podle § 103 s. ř. s. Z obsahu kasační stížnosti však vyplývá, že uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“ Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popřípadě je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 9. 4. 2015, č. j. 9 As 6/2015 - 14, stěžovateli vysvětlil, že osvobození od soudních poplatků je možné pouze tehdy, pokud účastník řízení, v nyní posuzované věci stěžovatel, doloží, že (1.) nemá dostatečné prostředky, (2.) jeho návrh nemůže být zjevně neúspěšný a (3.) nejedná se o svévolný, respektive šikanózní návrh ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2015, č. j. 9 As 91/2014 - 13, nebo ze dne 26. 6. 2014, č. j. 9 As 126/2014 - 12. Zdejší soud se i nyní zaměřil na naplnění podmínky uvedené pod třetím bodem, a to bez ohledu na důvody, pro které Městský soud v Praze nevyhověl žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků ve zbývajícím rozsahu, v němž dosud osvobozen nebyl.

Nejvyšší správní soud i krajské soudy evidují stovky stěžovatelových žádostí a návrhů. Pouhá skutečnost, že vede tak ohromné množství sporů ještě neznamená, že by jeho žádostem a návrhům nemělo být vyhověno. Klíčové je, že se přímo nedotýkají jeho životní sféry, jsou vedeny stereotypně a jsou uplatňovány stejné nebo obdobné argumenty, které byly soudy již mnohokrát zodpovězeny. Jeho žalobní a kasační námitky často ani nedosahují kvality konstruktivních námitek, jak předpokládá soudní řád správní, ale jde o obecné výtky a výhrady k vedenému řízení i obecně k fungování soudnictví v České republice.

Předmět nyní posuzovaného řízení se žádným způsobem neliší od stovky jiných. Tento spor není takového charakteru, aby se bezprostředně dotýkal stěžovatelovy životní sféry. Netýká se přímo jeho majetku, životních podmínek či jiných podobných záležitostí. Smyslem podané žaloby tak není ochrana jeho práv, ale samotné vedení sporu. Takové spory má bezesporu právo vést, neexistuje však žádný důvod pro to, aby náklady na jejich vedení hradil, byť i částečně, namísto stěžovatele stát (k tomu například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 7. 2014, č. j. 9 As 158/2014 - 10). Institut osvobození od soudních poplatků nemá v žádném případě sloužit ke svévolnému vedení sporů o věcech nikterak se nedotýkajících životní sféry navrhovatele. Nemajetnost totiž nemůže být sama o sobě důvodem, aby se nemajetná osoba mohla volně a bez jakýchkoliv omezení realizovat v podávání četných podání k soudu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 - 66, a ze dne 12. 7. 2012, č. j. 5 As 10/2012 - 26).

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedených skutečností dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému stěžovateli náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému takové náklady nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. července 2015

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu